

در خصوص احکام خرید و فروش و قیمت گذاری در اسلام ، با جستجو در منابع گوناگون تحقیق کنید و نتایج را در کلاس ارائه دهید.

جایگاه تجارت در اسلام، بسیار والاست و خرید و فروش کالا یا ارائه خدمات دارای آداب و احکامی است که هر تاجری باید به این احکام آگاه باشد تا در دام ربا و حرام خواری گرفتار نشود.

بعضی از احکام خرید و فروش در اسلام

- پرهیز از سوگند دروغ: دروغ گفتن در اسلام، گناهی کبیره است و قسم دروغ خوردن گناهی بسیار بزرگتر است .
- پرهیز از ربا: ربا در اصطلاح به معنی گرفتن یک مال در عوض پرداخت مالی از همان جنس، ولی به مقدار زیادتر است . رباخواری، تعادل اقتصادی را در جامعه‌ها به هم می‌زند ، زیرا جمعی بر اثر آن فقط سود می‌برند، و زیانهای اقتصادی همه متوجه گروه دیگر می‌گردد . از طرفی رباخواری از نظر اخلاقی اثر فوق العاده بدی در روحیه وام گیرنده به جا می‌گذارد، زیرا احساس می‌کند به علت نیاز مالی، باید هزینه ای گزاف و غیرمنصفانه پرداخت کند. در اسلام ربا حرام است.
- پنهان نکردن عیب کالا: از دیگر احکام و آداب تجارت آن است که کالا را چنانکه هست معرفی کند و اگر در کالا عیبی است آن را بگوید.
- پرهیز از مدح کالا: اگرچه امروزه تبلیغات، یک اصل در تجارت است و برای معرفی محصول و بیان فواید آن، بسیار سودمند است، اما تعریف و تمجید دروغین که باعث فریب مشتری می‌شود، کار درستی نیست و باید از این عمل پرهیز شود.
- پرهیز از مذمت کالای فروشنده: خریدار یک کالا نباید برای ارزان خریدن یک کالا، به مذمت کالا بپردازد، تا بتواند محصول را ارزانتر بخرد.
- پرهیز از فریب در معامله: غش (فریب) در معامله انواع گوناگونی دارد. برخی از این موارد جزو مصادیق حرام و برخی مکروه و برخی دیگر دور از انصاف و عدالت است. امروزه عده‌ای از بازرگانان با استفاده از ابزارهای فریبنده، کالای نامرغوب و یا معمولی خود را مرغوب و برتر نشان می‌دهند و موجبات فریب خریدار را فراهم می‌آورند. به عنوان مثال، استفاده از لامپ‌های رنگارنگ و نورپردازی به ویژه درباره پارچه و لباس برای فروش کالای معمولی، یکی از مرسوم‌ترین تبلیغات فروش کالا است که به نظر می‌رسد نوعی فریب در معامله باشد.

- پرهیز از احتکار: احتکار به معنای کاهش یا توقف فروش کالا به طور موقت است که باعث افطایش قیمت کالا می شود. احتکار در اسلام نهی شده است، برخی از فقها آن را حرام شمرده و برخی دیگر آن را مکروه می دانند. اما در هر صورت برخی از مجازات های محترک (مانند به فروش گذاشتن اموال احتکار شده) مورد اجماع علما است.
- آسان گیری: در خرید و فروش باید آسان گرفت و از سخت گیری نسبت به یکدیگر پرهیز کرد؛ زیرا برکت در این گونه رفتار است.
- مهربانی: با مشتری و خریدار باید مهربان بود و هرگز تندخو و بدخلقی نکرد.
- پرهیز از کم فروشی: عبارت است از عرضه یا فروش کالا یا ارائه خدمت کمتر از میزان یا معیار مقرر شده. کم فروشی در احکام اسلام کاری حرام می باشد.
- حق فسخ معامله: اگر خریدار در معامله ای، پشیمان شد و خواستار استرداد پول خود و پس دادن کالایی گردید، فروشنده باید آن را بپذیرد و درج این عبارت که: «جنس فروخته شده پس گرفته نمی شود» به دور از آداب اسلامی معامله و تجارت است و موجب زدودن برکت از مال و دارایی و آن معامله می شود.

• حد شرعی سود در فروش کالا

آزادی اقتصادی به عنوان یکی از مبانی اقتصاد اسلامی بر این نکته مهم صحه می گذارد که هر فرد، از دیدگاه اسلام، می تواند در انواع فعالیت های اقتصادی، به شرط رعایت حدود و مقررات اسلامی، وارد شود. بنابراین، هر چند اصل اولی در زمینه فعالیت اقتصادی از دیدگاه اسلام، آزادی است، ولی این آزادی، برای رسیدن بشر به سعادت و کمال واقعی، محدود به حدود الهی شده است.

در نظام اقتصادی اسلام، تعیین قیمت در بازار، بر اساس عرضه و تقاضاست. ولی این بازار از سوی قوانین ثابت شرعی و متغیر حکومتی محدود و توسط دولت نظارت می شود. البته اگر دولت در مواردی تشخیص دهد که تعیین قیمت خاص، تأمین کننده مصالح اسلام و مسلمین است، می تواند اقدام به قیمت گذاری نماید.

در صورتی که فروشنده، کالایی را قبلاً ارزانتر تهیه کرده، با چه قیمتی می تواند کالا را به فروش برساند؟

-در چنین شرایطی یکی از راه های رایج حفظ ارزش سرمایه اولیه کسبه این است که فرد مذکور قیمت پایه کالایی را که قبلاً ارزانتر خریداری نموده به قیمت پایه روز و بالاتر در نظر بگیرد و آن کالا را علیرغم خرید ارزانتر، به قیمت روز و بالاتر بفروشد.

زیرا کاسب، در صورت اتمام کالا نیاز به خرید کالای جدید با قیمت بالاتر دارد و باید قادر به خرید کالاهای جدید باشد.